

Συμβολική. Οικουμενική Κίνηση-Διαχριστιανικές Σχέσεις (ΥΕ18)

Διδάσκοντες εαρινού εξαμήνου ακαδ. έτους 2014-2015:

Καθ. Δέσπω Λιάλιου, δρ. Βασίλειος Μπετσάκος

Ύλη μαθήματος

Νίκου Α. Μαρτσούκα, *ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ Θεολογία Ιστορία*,

εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1996

Εισαγωγή, 11-23

Οικουμενική κίνηση: προϋποθέσεις, στοχεύσεις, αρχές του διαλόγου των Εκκλησιών.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία εντάσσει τον οικουμενικό διάλογο στην πορεία της προς τη σωτηρία του κόσμου.

Κεφάλαιο Α

2. Πνευματικές διαφοροποιήσεις, σσ. 59-69

Κεφάλαιο Β

2. Γενικές αρχές του Προτεσταντισμού, σσ. 90-96

3. Ο Λούθηρος και η δογματική διδασκαλία της Μεταρρύθμισης, σσ. 96-110

4. Οι άλλοι βασικοί μεταρρυθμιστές, σσ. 110-114

Κεφάλαιο Γ'

Σχέση της Μεταρρύθμισης προς την Ρωμαιοκαθολική και την Ορθόδοξη Εκκλησία

1. Η Αντιμεταρρύθμιση, 115-123

Ανταγωνιστικές σχέσεις Ρωμαιοκαθολικισμού-Προτεσταντισμού. Σύνοδος Τριδέντου. Τάγμα των Ιησουιτών, Α' και Β' Σύνοδος του Βατικανού. Constitutio dogmatica de ecclesia. Decretum de Oecumenismo.

2. Πρώτες επαφές της Μεταρρύθμισης με την Ορθόδοξη Εκκλησία, 123-129

Κεφάλαιο Δ'

Δυτική Θεολογία μετά τη Μεταρρύθμιση

1. Προτεσταντική ορθοδοξία, 131-136

Τυποποίηση δογματικής διδασκαλίας. Τα κύρια χαρακτηριστικά της προτεσταντικής ορθοδοξίας. Ηθικισμός, πουριτανισμός, ευσεβισμός. Η κριτική του Max Weber. Υπερτονισμός της αόρατης εκκλησίας.

2. Η φυσική θεολογία και η ιστορία των βιογραφιών του Χριστού, 137-147

Ο Προτεσταντισμός τον 18^ο αι. Επιρροές του Προτεσταντισμού από τον ανθρωποκεντρισμό της φιλοσοφίας. Ch. Wolf. Βασικά χαρακτηριστικά των βιογραφιών του Χριστού που γράφτηκαν υπό το πνεύμα της φυσικής θεολογίας. Λογοκρατία.

3. Η υπέρβαση της φυσικής θεολογίας, 164-170

Η Προτεσταντική Θεολογία τον 19^ο αι. Η καντιανή φιλοσοφία και η επιρροή της στην Προτεσταντική Θεολογία της εποχής. Fr. Schleiermacher. Ιστορικοκριτική έρευνα της Γραφής.

4. Νέες ανακατατάξεις στην προτεσταντική θεολογία, 173-188

20^{ος} αι.: η βεβαρυμένη και αδιέξοδη κληρονομιά και τα αιτήματα των καιρών. Α. Harnack. K. Barth. E. Brunner. J. Moltmann, R. Bultmann

5. Πρόσφατα θεολογικά ρεύματα, 192-199

Θεολογία «του θανάτου του Θεού». Πολιτική θεολογία και θεολογία της επανάστασης (απελευθέρωσης).

Κεφάλαιο Ε΄

Ενότητα και μαρτυρία

1. Από τη διαίρεση στην αναζήτηση της ενότητας, 201-214

Η ενότητα ως διαρκές αίτημα. Ιστορικές απαρχές της οικουμενικής κίνησης. Ενδιαφέρον ετεροδόξων για την Ορθοδοξία. Προσηλυτιστικές τάσεις. Ουνία. Επιρροές της ορθόδοξης θεολογίας από τον Ρωμαιοκαθολικισμό και τον Προτεσταντισμό. Ομολογίες Πίστεως. Επιφανειακός αντιδυτικισμός, κατ' ουσίαν διείσδυση ξενόφερτης θεολογίας στη ρωσική και την ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία. Διάλογος με Παλαιοκαθολικούς και Αγγλικανούς.

2. Επαφές και δραστηριότητες κατά τον 20^ο αιώνα, 214-227

Συμμετοχή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον Οικουμενικό διάλογο. Πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και Γενικές Συνελεύσεις του. Διάλογος με Προχαλκηδόνιες Εκκλησίες. Διάλογος με Λουθηρανούς.

3. Η έκφραση της ενότητας στον ορθόδοξο χώρο, 228-239

Αδύνατα σημεία: πολιτικές πιέσεις, εθνικισμός, αυτοκεφαλία. Το θετικό παράδειγμα της διασποράς. Επιφανείς ρώσοι θεολόγοι στην Ευρώπη. Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις και ζωντανή έκφραση της ενότητας στην Ορθοδοξία.

4. Μέθοδος συνεργασίας και διεξαγωγής του διαλόγου, 239-245

Χαρισματικό στοιχείο και ιστορικές διασπαστικές τάσεις στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Η λογική των τυποποιημένων «Δηλώσεων» στο πλαίσιο του οικουμενικού διαλόγου.

5. Χριστολογική και τριαδική βάση της Εκκλησίας, 249-259

Η οικουμενική κίνηση ως αναζήτηση της αληθινής ζωής της Εκκλησίας.

6. Έξοδος και πορεία στην ιστορία, 259-268

Επικρίσεις για την Ορθοδοξία από προτεστάντες. Ο Χριστός: η ενότητα των εκκλησιών. Βασικές θέσεις των Γενικών Συνελεύσεων του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών.

7. Κοινωνική δράση, 268-271

Κεφάλαιο Στ΄

Θεολογική προσέγγιση, 282-300

1. Δογματική διδασκαλία

2. Λατρευτική σύναξη

3. Κανονική τάξη

4. Προσπάθεια για οικουμενική συμφωνία στα μυστήρια: βάπτισμα, θεία ευχαριστία, ιερωσύνη